

H O T Ă R Ă R E A nr. 1-65/2025
cu privire la examinarea contestației avocatului Xxxxxx Xxxxxx depusă în
interesele lui XXXXXXXX XXXXXXXX, împotriva Hotărârii Colegiului de disciplină și
etică nr.3-107/2022 din 13.10.2022

12 martie 2025

municipiul Chișinău

Examinând în ședință închisă contestația avocatului Xxxxxx Xxxxxx, depusă în interesele lui XXXXXXXX XXXXXXXX, împotriva Hotărârii Colegiului de disciplină și etică nr. 3-107/2022 din 13.10.2022, audiind informația prezentată de către doamna Aliona Nesterov, Consiliul Superior al Procurorilor–

C O N S T A T Ă :

Prin Hotărârea Colegiului de disciplină și etică nr.3-107/2022 din 13.10.2022 (*în continuare Hotărârea nr.3-107/2022 din 13.10.2022*), s-a respins contestația petentului XXXXXXXX XXXXXXXX împotriva Deciziei Inspecției procurorilor din xx.xx.2022, privind încetarea procedurii disciplinare în privința procurorilor din cadrul Procuraturii mun. Chișinău, Gheorghe Bivol, Radu Talpa; procurorilor din Procuratura raionului Ungheni, Vasile Oprea și Valeriu Crăciun, precum și în privința procurorului-șef al Procuraturii raionului Fălești, Oleg Potînga.

La xx.xx.2022, avocatul Xxxxxx Xxxxxx, acționând în interesele cet. XXXXXXXX XXXXXXXX, a înregistrat la Consiliul Superior al Procurorilor o contestație împotriva Hotărârii nr. 3-107/2022 din 13.10.2022, solicitând anularea acesteia, obligarea Inspecției Procurorilor de a realiza un control suplimentar și inițierea procedurii disciplinare în privința procurorilor vizați pentru comiterea abaterilor disciplinare.

I. Circumstanțele reflectate în sesizarea cu privire la fapta ce poate constitui abatere disciplinară

La data de xx xxxxx 2022, cetățeanul XXXXXXXX XXXXXXXX a înaintat o sesizare către Consiliul Superior al Procurorilor, invocând pretinse abateri disciplinare comise în exercițiul funcției de către mai mulți procurori: Gheorghe Bivol și Radu Talpă din cadrul Procuraturii municipiului Chișinău, Vasile Oprea și Valeriu Crăciun din cadrul Procuraturii raionului Ungheni, precum și procurorul-șef al Procuraturii raionului Fălești, Oleg Potînga.

Sesizarea a fost fundamentată pe dezacordul petiționarului cu ordonanțele de refuz în pornirea urmăririi penale, emise de procurori în urma examinării plângerilor sale, ordonanțe care, ulterior, ar fi fost anulate de instanțele de judecată.

În conținutul sesizării, petiționarul a solicitat verificarea acțiunilor procurorilor din cadrul Procuraturii municipiului Chișinău și ai Procuraturii raionului Ungheni, care, pe parcursul unei perioade îndelungate, nu și-ar fi îndeplinit corespunzător atribuțiile de serviciu în instrumentarea proceselor penale ce îl vizează, în pofida constatărilor instanțelor judecătorești.

În special, petentul a semnalat că, timp de aproximativ trei ani, Procuratura municipiului Chișinău nu a examinat în mod corespunzător plângerile sale privind acțiunile ilegale ale lui Xxxxxx Xxxxxx. Mai mult, ultima ordonanță de refuz în

începerea urmăririi penale, emisă în acest caz de procurorul Gheorghe Bivol, a fost anulată prin încheierea judecătorului de instrucție din xx xxxxxxxx 2022, fiind considerată neîntemeiată.

Totodată, petentul și-a exprimat dezacordul față de inițierea, la xx xxxxxx 2020, a urmăririi penale împotriva sa, în temeiul art. 189 alin. (6) Cod penal, precum și față de refuzul procurorului Radu Talpă din cadrul Procuraturii municipiului Chișinău de a admite cererea sa privind scoaterea de sub urmărire penală și clasarea cauzei. În contestația depusă, petentul a criticat atât existența unei bănuieli rezonabile la momentul pornirii urmăririi penale, cât și ingerințele în drepturile și libertățile sale, determinate de acțiuni precum interceptări telefonice, percheziții și ridicarea de documente.

În plus, petiționarul a menționat că, între anii 2017 și 2022, mai mulți procurori din cadrul Procuraturii raionului Ungheni au dispus în mod repetat, în mod nejustificat, neînceperea urmăririi penale în cauze ce vizau fapte de sustragere, delapidare de bunuri și cauzare de daune, pe care le-a reclamat în calitate de fondator al SRL „Xxxxxx”.

Aceste fapte ar fi fost comise de administratorul întreprinderii, Xxxxxx Xxxxxx, și de co-fondatorul petiționarului, Xxxxxx Xxxxxx.

În opinia lui Xxxxxxxx Xxxxxxx, ordonanțele emise de procurori sunt neîntemeiate și, prin urmare, ilegale, fiind pasibile de anulare. De asemenea, acesta a susținut că verificarea efectuată, conform art. 274 Cod de procedură penală, de către organul de urmărire penală al Direcției de Poliție a Xxxxxxxx a fost una superficială, nefiind realizată în conformitate cu cerințele legale. În același timp, petiționarul a considerat că verificarea materialelor în cadrul controlului ierarhic superior a fost inefficientă.

II. Circumstanțe stabilite în cadrul verificării sesizării disciplinare de către Inspecția procurorilor

În virtutea prevederilor art.45 alin.(1) din Legea nr.3/2016 cu privire la Procuratură, adresarea de referință a fost transmisă, conform competenței, Inspecției procurorilor, pentru examinarea acțiunilor procurorilor prin prisma criticilor formulate de către autorii sesizării.

Circumstanțele reflectate în sesizare au fost cercetate de către Inspecția procurorilor, care, prin Decizia din xx.xx.2022, a încetat procedura disciplinară în privința procurorilor nominalizați.

Inspecția Procurorilor a constatat că, în sesizarea adresată, cet. Xxxxxxxx Xxxxxxx a pus în discuție acțiunile/inacțiunile procurorilor, rezultate din X investigații, examinate în mod consecutiv în raport cu spețele invocate de către petiționar.

Cu privire la **primul capăt de investigație**, referitor la sesizarea cu caracter penal, aflată în gestiunea Inspectoratului de poliție Xxxxxx și soluționată de către procurorul din cadrul Procuraturii mun. Chișinău, Oficiul Centru, Gheorghe Bivol, Inspecția procurorilor a stabilit că, *la xx.xx.2021, în Registrul de evidență a sesizărilor cu privire la infracțiuni nr.X al Direcției de Poliție Xxxxxxxx a fost înregistrat procesul penal nr.xxx, pornit în baza plângerii lui Xxxxxxxx Xxxxxxx, privind acțiunile pretins ilegale ale lui Xxxxxx Xxxxxx, manifestate prin delapidarea de mijloace financiare, în suma de X euro, care i-au fost acordate cet. Xxxxxx Xxxxxx, promițându-i că vor fi parteneri de afaceri la SRL „Xxxxxxxxxxxxxx”.*

Prin ordonanța din xx.xx.2021, procurorul în Procuratura mun. Chișinău, Oficiul

Principal, Bivol Gheorghe a refuzat în pornirea urmăririi penale, pe motiv că fapta administratorului SRL „XXXXXXXXXXXXX” XXXXXXXXXXXX XXXXXXXX nu întrunește elementele infracțiunii prevăzute de art.190 din Codul penal, cu clasarea procesului penal.

Ulterior, prin ordonanța din xx.xx.2021, procurorul, adjunct-interimar al procurorului-șef al Procuraturii mun. Chișinău, Burlacu Aurel, a dispus respingerea plângerii avocatului XXXXXXX XXXX în interesele lui XXXXXXX XXXXXXX împotriva ordonanței procurorului Bivol Gheorghe din xx.xx.2021.

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul XXXXX din xx.xx.2022, plângerea depusă de avocatul XXXXXXX XXXX în interesele lui XXXXXXX XXXXXXX împotriva acțiunilor Procuraturii mun. Chișinău a fost admisă, iar ordonanța procurorului Bivol Gheorghe din xx.xx.2021 și a procurorului Burlacu Aurel din xx.xx.2021 au fost declarate nule, lucrările fiind restituite procurorului pentru efectuarea controlului suplimentar.

Instanța a constatat că organul de urmărire penală, contrar prevederilor art.19, 154 Cod de procedură penală, nu a luat toate măsurile pentru cercetarea completă, obiectivă și sub toate aspectele a circumstanțelor cauzei. Soluția procurorului este în totalitate nemotivată, fiind reproduse doar declarațiile persoanelor audiate, fără a fi analizate și apreciate probele administrate.

În momentul verificării sesizării de către Inspecția Procurorilor, procesul penal se afla în examinare la Direcția de Poliție a XXXXXXXXXXX, fără ca să fi fost încă adoptată o soluție în cauză.

La această etapă, făcând referire la încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul XXXXX, din xx xxxxxx 2022, Inspecția Procurorilor a constatat că procurorul Gheorghe Bivol, în urma unei cercetări superficiale și incomplete, a refuzat în mod neîntemeiat, prin ordonanța din xx xxxxxx 2021, pornirea urmăririi penale.

Cu toate acestea, Inspecția a precizat că omisiunea constatată nu constituie un temei pentru tragerea procurorului la răspundere disciplinară, întrucât nu s-a stabilit că acesta ar fi acționat cu rea-credință, intenționat sau cu neglijență gravă.

De asemenea, Inspecția a subliniat că, potrivit art. 254 din Codul de procedură penală, responsabilitatea unei cercetări complete, obiective și exhaustive a circumstanțelor cauzei revine organului de urmărire penală.

Cu referire la cel de-al doilea episod, referitor la cauza penală în care a figurat în calitate de învinuit cet. XXXXXXXXXXX XXXXXXX, Inspecția Procurorilor a constatat că, la 16.01.2020, de către organul de urmărire penală a SCAUP a DP mun. Chișinău, a fost pornită urmărirea penală în cauza nr.xxxxxxxxx, în baza unor bănuielii rezonabile de săvârșire a infracțiunii prevăzută de art.189 alin. (6) Cod penal.

Potrivit actului de pornire a urmăririi penale, în perioada anului 2019, XXXXXXX XXXXXXX, având o înțelegere prealabilă cu cet. XXXX XXXX, specialist în domeniul contabilității, și împreună cu alte persoane necunoscute, aflându-se pe teritoriul mun. Chișinău, sub pretextul inventat de ei, legat de restituirea unor datorii de fapt inexistente, amenințând cu răspândirea unor știri defăimătoare și anunțarea organelor de drept, au cerut răsplătirea sumei de 250 000 euro de către XXXXXXX XXXXXXX, administratorul SRL „XXXXXXXXXXXXX”, amenințându-l cu organizarea arestării în baza unor documente, chipurile compromițătoare, cu ulterioara distrugere și deposedare de afacerile pe care le deține legal și de bunurile ce le deține împreună cu membrii familie

sale.

La xx.xx.2020 și la xx.xx.2020 cetățenilor Xxxxxxx Xxxxxxx și Xxxxx Xxxxx le-a fost înaintată învinuirea în comiterea infracțiunii prevăzute de art.189 alin.(6) din Codul penal.

Pe parcursul urmăririi penale, pentru stabilirea adevărului pe caz, au fost efectuate un șir de acțiuni de urmărire penală: percheziții, interceptări, audierea martorilor, expertize, ridicare de documente, confruntări etc.

După înaintarea învinuirii, Xxxxxxx Xxxxxxx s-a adresat în repetate rânduri cu cereri de a fi scos de sub urmărire penală, însă, dat fiind faptul că urmărirea penală nu era completă, procurorul Radu Talpă i-a refuzat prin ordonanțe în admiterea solicitărilor.

La faza urmăririi penale, în baza plângerilor cet. Xxxxxxx Xxxxxxx, acțiunile procurorului Talpa Radu au fost supuse controlului din partea procurorului ierarhic superior și a instanței judecătorești, în condițiile prevederilor art.13 din Legea cu privire la Procuratură și ale Codului de procedură penală, fiind recunoscute legale.

Pe data de xx.xx.2022, constatând că au fost efectuate toate acțiunile de urmărire penală, procurorul Talpa Radu i-a scos pe Xxxxxxx Xxxxxxx și Xxxxx Xxxxx de sub urmărire penală, din motiv că fapta nu întrunește elementele infracțiunii, soluție rămasă în vigoare.

Astfel, Inspecția procurorilor a constatat că temeiuri de a interveni în acest capăt de investigație la această etapă nu sunt.

Aferent celor două procese penale, înregistrate în anul 2017 și, respectiv, 2020 și investigate în cadrul autorității administrativ-teritoriale Xxxxxxx, Inspecția procurorilor a reținut în primul caz că, *la data de xx.xx.2017, în Registrul de evidență a sesizărilor cu privire la infracțiunilor nr. X al Inspectoratului de Poliție Xxxxx a fost înregistrată sesizarea inspectorului principal a SIFE a IP Xxxxx, Xxxxx Xxxxx, în baza petiției cet. Xxxxx Xxxxx, prind pretinsele acțiuni ilegale ale cet. Xxxxx Xxxxx, care, fiind administratorul SRL „Xxxxx”, împreună cu alte persoane cu funcții de răspundere, au dobândit de la el suma de X lei. Pe caz a fost pornit procesul penal nr.xxxxxxxxxxxxx.*

Pe parcurs, în repetate rânduri procurorii din cadrul Procuraturii raionului Ungheni au adoptat hotărâri privind neînceperea urmăririi penale, care, fiind contestate de Xxxxxxx Xxxxxxx, au fost anulate prin hotărârile instanțelor judecătorești (ordonanța procurorului Foros Dorin din xx.xx.2017 și a procurorului-șef al Procuraturii raionului Ungheni, Florea Eduard din xx.xx.2018 anulate prin decizia Curții de Apel Chișinău din xx.xx.2018; ordonanța procurorului Ciugureanu Mihail din xx.xx.2018 și a procurorului ierarhic superior Florea Eduard din xx.xx.2019 anulate prin încheierea Judecătoriei Ungheni din xx.xx.2019; ordonanța procurorului Basoc Ghenadie din xx.xx.2019 și ordonanța adjunctului procurorului-șef al Procuraturii raionului Ungheni, cu restituirea materialelor pentru efectuarea unui control suplimentar).

În toate cazurile instanțele judecătorești au constatat cercetarea superficială și incompletă a circumstanțelor cauzei.

La xx.xx.2020, procurorul Oprea Vasile a dispus din nou neînceperea urmăririi penale și clasarea procesului penal, din motivul lipsei elementelor infracțiunii în acțiunile lui Xxxxxxx Xxxxx. Prin ordonanța din xx.xx.2020, procurorul ierarhic superior Potînga Oleg a respins ca neîntemeiată plângerea petiționarului Xxxxxxx Xxxxxxx,

declarată împotriva ordonanței de neîncepere a urmăririi penale și clasare a procesului penal din xx.xx.2020.

Ulterior, ordonanța procurorului Oprea Vasile din xx.xx.2020 și cea a procurorului Craciun Vasile din xx.xx.2020 au fost contestate la judecătorul de instrucție, în ordinea art.313 Cod de procedură penală. Prin încheierea Judecătoriei Ungheni din xx.xx.2020, plângerea petiționarului Xxxxxxx Xxxxxxx a fost respinsă ca neîntemeiată.

Cu toate că în decizia sa Inspecția procurorilor a făcut referință la hotărârile instanțelor judecătorești, prin care au fost anulate ordonanțele procurorilor Foros Dorin, Florea Eduard, Ciugureanu Mihail, Basoc Ghenadie, adoptate în procesul penal nr.xxxxxxxxxxxx (fiind constatat de către instanță atât caracterul superficial și incomplet al cercetărilor efectuate, cât și adoptarea de către procurorii nominalizați a unor hotărâri pripite și nemotivate), totuși Inspecția procurorilor a remarcat că, rolul activ în cercetarea completă, obiectivă și sub toate aspectele a circumstanțelor cauzei, conform art.19,254 Cod de procedură penală, îi aparține organului de urmărire penală.

Mai mult, Inspecția a notat că, sesizarea este vădit neîntemeiată, în partea ce ține de tragerea la răspundere disciplinară a procurorilor Foros Dorin, Florea Eduard și Ciugureanu Mihail, care în anii 2017-2019 ar fi adoptat hotărâri neîntemeiate în procesul penal nr.xxxxxxxxxxxx, din motivul expirării termenului de prescripție prevăzut la art. 40 alin.(1) sau alin.(2) din Lege 3/2016 cu privire la Procuratură (*de 3 ani în cazul comiterii unei abateri disciplinare în activitatea procesuală*).

Cu referire la cea de a patra speță, Inspecția procurorilor a stabilit că, la xx.xx.2020, în Registrul de evidență a sesizărilor cu privire la infracțiuni nr.X al Inspectoratului de Poliție Ungheni a fost înregistrat procesul penal nr.xxxxxxxxxxxx, în baza plângerii cet. Xxxxxxx Xxxxxxx, prin care acesta semnală că administratorul SRL „Xxxxxx” Xxxxxx Xxxxx și asociatul său, Xxxxxxx Xxxxx, prin diferite scheme de delapidare și prin intermediul unor firme fantome, ar fi delapidat averea SRL „Xxxxxx”, prin falsificarea contractelor de prestări de servicii și a contractelor de împrumut, cauzându-i prejudiciul în suma de X lei.

Prin ordonanța din xx.xx.2020, procurorul în Procuratura raionului Ungheni, Craciun Valeriu, a dispus neînceperea urmăririi penale și clasarea procesului penal, din motiv că fapta nu întrunește elementele infracțiunii. Prin ordonanța din xx.xx.2020, adjunctul procurorului-șef al Procuraturii raionului Ungheni, Potînga Oleg, a menținut ordonanța procurorului Craciun Valeriu.

Ulterior, ambele ordonanțe au fost contestate repetat la judecătorul de instrucție de către Xxxxxxx Xxxxxxx, în ordinea art.313 Cod de procedură penală.

Prin încheierea Judecătoriei Ungheni din xx.xx.2021, ordonanțele menționate au fost declarate nule, fiind admisă plângere petiționarului Xxxxxxx Xxxxxxx.

Încheierea Judecătoriei Ungheni din xx.xx.2021 a fost atacată cu recurs, atât de către procurorul Craciun Vasile, cât și de către petiționarul Xxxxxxx Xxxxxxx.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din xx.xx.2022, recursurile declarate au fost admise, materialele fiind remise pentru rejudecare în instanța de fond.

Potrivit Inspecției procurorilor, în acest caz, la fel, nu au fost identificate temeieri pentru tragerea la răspundere disciplinară a procurorilor nominalizați, or, aferent legalității ordonanțelor adoptate în cadrul proceselor penale nr.xxxxxxxxxxxx și nr.xxxxxxxxxxxx urmează să se expună instanța de judecată.

Astfel, în motivarea deciziei de încetarea a procedurii disciplinare în privința procurorilor nominalizați, Inspekția procurorilor a notat că, potrivit prevederilor art.3 din Legea cu privire la Procuratură, procurorul își desfășoară activitatea în baza principiilor legalității, imparțialității, rezonabilității, integrității și independenței procesuale, care îi oferă posibilitatea de a lua în mod independent și unipersonal decizii în cauzele pe care le gestionează.

Independența procesuală a procurorului este asigurată prin garanții, care exclud orice influență politică, financiară, administrativă sau de altă natură asupra procurorului legată de exercitarea atribuțiilor sale.

Deși la adoptarea ordonanțelor procurorii nominalizați au admis unele omisiuni, care au dus la anularea acestora, cu toate acestea, acțiunile lor nu pot fi apreciate ca fapte ce constituie abateri disciplinare, pasibile sancțiunilor disciplinare, deoarece nu s-a stabilit ca ei au acționat cu rea-credință, intenționat sau cu neglijență flagrantă.

Condițiile răspunderii disciplinare privesc conduita ilicită, vinovăția, precum și legătura de cauzalitate dintre fapta ilicită și rezultatul produs, iar pentru tragerea la răspundere disciplinară aceste condiții trebuie îndeplinite cumulativ. În lipsa unuia dintre aceste elemente, abaterea disciplinară nu subzistă, deci nu poate fi angajată răspunderea disciplinară a procurorilor.

Nefiind de acord cu Decizia Inspekției procurorilor din xx.xx.2022, privind încetarea procedurii disciplinare în privința procurorilor nominalizați, la xx.xx.2022 cet. XXXXXXXX XXXXXXXX a depus contestație împotriva acesteia la Colegiul de disciplină și etică. Respectiv, în susținerea contestației depuse, petentul a invocat circumstanțe similare celor menționate în sesizare.

A mai menționat că, din cauza inacțiunilor procurorilor, îi sunt lezate drepturile și interesele.

Potrivit petiționarului, în acțiunile procurorilor sunt întrunite următoarele abaterile disciplinare prevăzute de art. 38 din Legea 3/2016 cu privire la Procuratură și anume: *a) îndeplinirea necorespunzătoare a atribuțiilor de serviciu; b) neaplicarea sau aplicarea necorespunzătoare a legislației, dacă acest lucru nu este justificat de schimbările practicii de aplicare a normelor stabilite de sistemul de drept; c) imixiunea ilegală în activitatea altui procuror sau intervențiile de orice natură pe lângă autoritățile, instituțiile sau funcționari, pentru soluționarea oricărei chestiuni; e) încălcarea gravă a legii; e¹) săvârșirea, în cadrul exercitării atribuțiilor de serviciu, a unor acțiuni sau inacțiuni prin care, cu intenție ori din neglijență gravă, au fost încălcate drepturile și libertățile fundamentale ale unor persoane fizice sau juridice, garantate de Constituția Republicii Moldova și de tratatele internaționale cu privire la drepturile fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte.*

III. Constatările Colegiului de disciplină și etică

Prin Hotărârea nr.3-107/2022 din 13.10.2022, Colegiul de disciplină și etică a respins contestația petentului XXXXXXXX XXXXXXXX împotriva Deciziei Inspekției procurorilor din xx.xx.2022, privind încetarea procedurii disciplinare în privința procurorilor Gheorghe Bivol, Radu Talpa, Vasile Oprea, Valeriu Crăciun și Oleg Potînga.

În acest sens, Colegiul de disciplină și etică a reiterat că angajarea răspunderii disciplinare este supusă cerinței îndeplinirii cumulative a condițiilor generale referitoare

la faptă, vinovăție și legătura de cauzalitate între fapta ilicită și rezultatul produs, iar în ceea ce privește vinovăția, aceasta trebuie constatată în mod cert, pe baza probatoriului administrat în cauză.

Pe cale de consecință, Colegiul de disciplină și etică a estimat că decizia Inspecției procurorilor din xx.xx.2022, adoptată în privința procurorilor din cadrul Procuraturii mun. Chișinău, Gheorghe Bivol, Radu Talpa; procurorilor din Procuratura raionului Ungheni, Vasile Oprea și Valeriu Crăciun, precum și în privința procurorului-șef al Procuraturii raionului Fălești, Oleg Potînga, este întemeiată și legală, motiv din care a respins contestația cet. XXXXXXXX XXXXXXXX.

IV. Circumstanțele și motivele expuse în contestație

La xx.xx.2022, petentul XXXXXXXX XXXXXXXX a înregistrat la Consiliul Superior al Procurorilor, prin intermediul avocatului XXXXXXXX XXXXXX, o contestație împotriva Hotărârii nr.3-107/2022 din 13.10.2022 a Colegiului de disciplină și etică, solicitând anularea acesteia și tragerea la răspundere disciplinară a procurorilor vizați.

În motivarea contestației depuse, avocatul XXXXXXXX XXXXXX, acționând în interesele cet. XXXXXXXX XXXXXXXX a invocat circumstanțe similare celor menționate în sesizare, solicitând anularea Hotărârii Colegiului de disciplină, cu obligarea Inspecției Procurorilor de a realiza un control suplimentar și cu inițierea procedurii disciplinare în privința procurorilor vizați. Potrivit contestatarului, *organele de poliție și procuratura nu acționează în cadru legal și prin aceste acțiuni ilegale îi sunt lezate drepturile și interesele personale.*

V.Procedura în cadrul Consiliului Superior al Procurorilor

Consiliul notează că procedura de citare a părților pentru ședința din 12.03.2025 s-a realizat în conformitate cu prevederile Regulamentului Consiliului Superior al Procurorilor¹.

Cu privire la procurorii vizați în procedura disciplinară de referință, s-a stabilit că aceștia au solicitat examinarea contestației înaintată de către avocatul XXXXXXXX XXXXXX, în interesele cet. XXXXXXXX XXXXXXXX, în lipsa lor.

Procurorii vizați au menționat că susțin poziția exprimată pe parcursul examinării procedurii disciplinare, în cadrul căreia au prezentat explicații scrise, aferent alegațiilor formulate în sesizarea disciplinară.

Suplimentar, în raport cu contestația examinată, procurorii Radu Talpă, Vasile Oprea și Oleg Potînga au depus referințe, solicitând respingerea acesteia, ca fiind neîntemeiată.

În această conjunctură, se rețin prevederile pct. 6.11 din Regulamentul Consiliului Superior al Procurorilor, potrivit cărora, în cazul examinării contestației împotriva hotărârii colegiului, neprezentarea persoanelor vizate nu împiedică examinarea acesteia.

a) Argumentele petiționarului XXXXXXXX XXXXXXXX și ale avocatului XXXXXXXX XXXXXX

În ședința Consiliului Superior al Procurorilor din 12.03.2025 petiționarul XXXXXXXX XXXXXXXX a fost reprezentat de către avocatul său XXXXXXXX XXXXXX, în temeiul mandatului. Ambii au susținut argumentele expuse în contestație și au pledat pentru admiterea acesteia, anularea Hotărârii Colegiului de disciplină și etică nr.3-107/2022 din 13.10.2022 și tragerea la răspundere disciplinară a procurorilor din cadrul Procuraturii

¹ Aprobat prin Hotărârea nr. nr.12-225/16 din 14.09.2016

mun. Chișinău, Gheorghe Bivol, Radu Talpa; procurorilor din Procuratura raionului Ungheni, Vasile Oprea și Valeriu Crăciun, precum și în privința procurorului-șef al Procuraturii raionului Fălești, Oleg Potînga.

b) Poziția Inspecției procurorilor

În ședința Consiliului Superior al Procurorilor din 12.03.2025 Inspecția procurorilor a fost reprezentată de către Inspectorul-șef, Mircea Roșioru.

În ceea ce privește contestația formulată de cet. XXXXXXXX XXXXXXXX, Inspectorul-șef a solicitat să fie respinsă, cu menținerea Hotărârii Colegiului de disciplină și etică nr.3-107/2025 din 13.10.2022 și a Deciziei Inspecției procurorilor din xx.xx.2022, motivând că, din materialele procedurii disciplinare investigate, nu au putut fi desprinse elementele pentru care să intervină răspunderea disciplinară în raport cu procurorii nominalizați.

La această etapă, Inspectorul-șef, Mircea Roșioru a pus în evidență aspecte importante și definitorii în cele patru capete de investigație, rezultate din acțiunile procurorilor în raport cu cererile/contestațiile cet. XXXXXXXX XXXXXXXX.

Astfel, **afereant primului capăt de investigație** (*procesul penal nr.xxx, pornit în baza plângerii lui XXXXXXXX XXXXXXXX, privind acțiunile pretins ilegale ale lui XXXXXXXX XXXXXXXX*), s-a remarcat că procuror Gheorghe Bivol și-a întemeiat concluzia de neîncepere a urmăririi penale, din motiv că în speța sesizată persistă relații civile.

Cu toate că prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul XXXXXXXX din xx.xx.2022 ordonanța procurorului Bivol Gheorghe din xx.xx.2021 și a procurorului Burlacu Aurel din xx.xx.2021 au fost declarate nule, ulterior, după reluarea și efectuarea controlului suplimentar, același procuror, Gheorghe Bivol, în baza propunerii organului de urmărire penală, la data de xx.xx.2022 a adoptat o nouă ordonanță de neîncepere a urmăririi penale, menținută prin ordonanța din xx.xx.2022 a procurorului ierarhic superior Aurel Burlacu.

După realizarea procedurilor de control judiciar al procedurii pre-judiciare, prin încheierea judecătorului de instrucție din xx.xx.2022, menținută prin decizia irevocabilă a Curții de Apel din xx.xx.2022, soluția procurorului a fost lăsată în vigoare.

Pentru argumentarea poziției sale în această speță, Inspectorul-șef a pus în evidență constatarea Curții de Apel din pct. 18 al deciziei din xx.xx.2022, în care este menționat: „... *din analiza probelor administrate în speță, rezultă cert, că organul de urmărire penală și procurorul au întreprins întreg spectrul de acțiuni procesuale în vederea examinării cauzei și a dat răspuns la toate întrebările și neclaritățile invocate de către petiționar, reținând că, între părți sunt relații juridico-civile, care decurg din actele juridice încheiate.*”

Prin urmare, Inspecția procurorilor a stabilit că actele adoptate ulterior vin să reconfirme soluția inițială a procurorului despre persistența relațiilor civile în cazul examinat, soluție infirmată inițial de către judecătorul de instrucție și care, aparent, era prezentată de către autorul sesizării ca temei pentru inițierea procedurii disciplinare în privința procurorului Bivol Gheorghe.

Cu referire la cel de-al doilea episod (*cauza penală nr. xxxxxxxxxxxx în care cet. XXXXXXXX XXXXXXXX a figurat în calitate de învinuit*) Inspectorul-șef Mircea Roșioru a remarcat că doar după investigarea multiaspectuală a cazului, constatând că au fost efectuate toate acțiunile de urmărire penală, la data de 23.03.2022 procurorul Talpa Radu a adoptat soluția corectă de scoatere de sub urmărire penală a cetățenilor XXXXXXXX

Xxxxxxxx și Xxxxx Xxxxx, pe motiv că fapta nu întrunește elementele infracțiunii, soluție rămasă în vigoare până în prezent.

Inspectorul-șef a concluzionat că, fără o examinare complexă a tuturor circumstanțelor cazului, era imposibilă adoptarea soluției legale, așa cum a și menționat procurorul Radu Talpă în prima ordonanță de respingere a cererii învinuitului Xxxxxxxx Xxxxxxx de scoatere de sub urmărire penală.

Cu referire la pretenția cet. Xxxxxxxx Xxxxxxx privind rezonabilitatea acțiunilor de urmărire penală (interceptările telefonice, perchezițiile, ridicările de documente etc.), prin care procurorii ar fi comis ingerințe în drepturile și libertățile sale, Inspectorul-șef a notat că toate aceste acțiuni sunt inerente procesului de investigare a faptei de șantaj și rezultă din tactica și metodică cercetării acestei infracțiuni.

În partea celor 2 procese penale, înregistrate în anii 2017 și 2020 și gestionate în autoritatea administrativ-teritorială Ungheni (*procesul penal nr.xxxxxxxx pornit în baza petiției cet. Xxxxxxx Xxxxxxxx, prind prejudicierea de către cet. Xxxxxxx Xxxxx, administratorul SRL „Xxxxxx” cu suma de 260 000 lei, precum și procesul penal nr.xxxxxxxx, pornit în baza plângerii cet. Xxxxxxx Xxxxxxxx, privind prejudicierea de către administratorul SRL „Xxxxxx” Xxxxxxx Xxxxx și asociatul său, Xxxxxxxx Xxxxx, cu suma de 2 055 075 lei*), Inspectorul-șef a confirmat existența unui șir de ordonanțe de refuz în pornirea urmăririi penale emise de către procurori, menținute prin ordonanțele procurorului ierarhic superior, însă anulate ulterior prin actele judecătorești.

Cu toate acestea, potrivit Inspecției procurorilor, ordonanțe adoptate de către procurorii din procuratura raionului Ungheni, cu referire la ambele procese penale, nu erau soluții arbitrare, dar, conform principiului liberei aprecieri a probelor, conțineau o anumită argumentare, prin raportare la lucrările spețelor.

Inspecția a stabilit că, în anul 2023, în rezultatul unei sesizări a cet. Xxxxxxxx Xxxxxxx adresată Procurorului General, a fost verificată dinamica ambelor proceduri penale (*nr.xxxxxxxx și nr.xxxxxxxx*).

Prin ordonanțele din 26.05.2023, adjunctul Procurorului General interimar, Igor Demciucin, a dispus retragerea ambelor procese penale din gestiunea Inspectoratului de poliție Ungheni și, corespunzător, a Procuraturii raionului Ungheni, cu expedierea acestora în adresa Inspectoratului de poliție Buiucani, pentru efectuarea în continuare a urmăririi penale.

Potrivit argumentelor adjunctului Procurorului General, ”*În rezultatul examinării argumentelor expuse în cererea cet. Xxxxxxxx Xxxxxxx, în coraport cu materialele procesului penal, în pofida termenului îndelungat al investigațiilor care se datorează examinării îndelungate a plângerilor și recursurilor de către instanțele de judecată, s-a constatat lipsa cărorva circumstanțe, elemente faptice și obiective prevăzute de art. 33, art. 54 și art. 57¹ din Codul de procedură penală, care ar pune la îndoială rezonabilă imparțialitatea organului de urmărire penală al Inspectoratului de poliție Ungheni și a procurorilor din cadrul procuraturii teritoriale, ceea ce ar împiedica buna desfășurare a investigațiilor în continuare pe caz*”.

În contextul constatărilor respective, Inspecția procurorilor a concluzionat că procurorii vizați nu au acționat în situații de parțialitate, sau de favorizare a părților în proces, or, aceste constatări sunt de natură să elimine aspectul de tragere eventuală la răspundere disciplinară.

Inspectorul-șef a mai menționat că, după parvenirea acelor 2 procese penale, pentru Inspectoratul de poliție și Procuratura Buiucani a fost necesar un termen de 7 luni (mai-decembrie) pentru a clarifica dacă în lucrările spețelor există bănuială rezonabilă de pornire a urmăririi penale, astfel că, în luna decembrie 2023 a fost inițiată o urmărire penală în baza elementelor infracțiunii prevăzute de art. 190 alin.(5) din Codul penal.

Din informațiile recente prezentate de procurorul de caz, conducător al urmăririi penale, dosarul penal este în procedură și la finele lunii februarie 2025 în raport cu două subiecte este acordat statutul de bănuț.

Generalizând cele menționate, propunerea finală a Inspectorului-șef a fost cea de respingere a contestației formulate de cet. XXXXXXXX XXXXXXXX, cu menținerea în vigoare a Hotărârii Colegiului de disciplină și etică și, corespunzător, a deciziei Inspecției procurorilor.

VI. Motivarea soluției Consiliului Superior al Procurorilor

Analizând hotărârea contestată și materialele procedurii disciplinare prin prisma criticilor formulate de către cet. XXXXXXXX XXXXXXXX, ținând cont de argumentele prezentate de către inspectorul-șef din cadrul Inspecției procurorilor, Mircea Roșioru, precum și de prevederile legale incidente, Consiliul Superior al Procurorilor concluzionează asupra necesității respingerii contestației, consemnând raționamentele ce susțin această constatare.

Consiliul reține că decizia Inspecției procurorilor și hotărârea Colegiului de disciplină și etică sunt întemeiate și în deplină concordanță cu normele legale aplicabile, se bazează pe o motivare explicită a acuzației disciplinare și conțin clarificări privind cauzele respingerii contestației autorului sesizării, circumstanțe care nu viciază analiza situației și nici substanța și imparțialitatea concluziilor formulate în hotărârea contestată.

Consiliul Superior al Procurorilor reiterează faptul că, atunci când se pune în discuție modul în care un procuror a interpretat și aplicat o normă materială sau procesuală, este necesară o precauție deosebită. Aceasta se impune în vederea respectării principiului de liberă apreciere a probelor și a dreptului procurorului de a-și construi propria convingere în baza probatoriilor administrate, în limitele legii. Acest principiu este esențial pentru independența procurorului, care constituie una dintre garanțiile fundamentale ale procesului de justiție.

În acest caz, Consiliul Superior al Procurorilor a analizat argumentele aduse de petent și a constatat că deciziile luate de procurorii implicați nu contravin principiilor și reglementărilor în vigoare, iar interpretarea și aplicarea normelor procesuale de către aceștia s-au făcut într-un cadru legal, care nu aduce atingere libertății de apreciere prevăzută de lege.

Pornirea sau refuzul în pornirea urmăririi penale, reglementate de art. 274 din Codul de procedură penală, reprezintă acte procesuale ce trebuie realizate în baza unei proceduri clare și bine reglementate. Este important de menționat că aceste acte nu sunt efectuate arbitrar, ci în temeiul unei acțiuni de sesizare a organului de urmărire penală sau a procurorului. Această acțiune de sesizare trebuie să îndeplinească anumite rigori legale, care vizează atât forma, competența, cât și conținutul sesizării, astfel încât să asigure fundamentarea corectă și legală a unei decizii privind începerea sau refuzul

urmăririi penale, *respectiv*, nu orice înscris sau document prezentat autorităților competente poate servi drept temei pentru pornirea urmăririi penale.

Consiliul nu poate reține în acțiunile procurorilor menționați elementele unei abateri disciplinare doar pentru faptul că o instanță care realizează, în ordine de recurs, controlul judiciar al procedurii pre-judiciare a invocat că „*la examinarea plângerii în condițiile art. 299¹ – 299² din Codul de Procedură Penală fără a ține cont de prevederile art. 19, 93, 100, 101 din Codul de procedură penală și art. 6 CEDO, nu au examinat și nu au soluționat cauza în mod echitabil, nu a luat toate măsurile prevăzute de lege pentru cercetarea sub toate aspectele, completă și obiectivă, a circumstanțelor cauzei, lipsind astfel probe pertinente și concludente care ar argumenta contrariu*”.

În ceea ce privește procedura disciplinară, Consiliul subliniază principiul proporționalității, care presupune că orice sancțiune disciplinară trebuie să fie fundamentată pe fapte concrete și dovedite, iar nu pe simple critici sau observații ale instanței de judecată. În cazul de față, observațiile instanței nu constituie o comportare necorespunzătoare sau o încălcare flagrantă a legii și nu denotă comiterea unei abateri disciplinare, ci mai degrabă subliniază eventuale lacune procedurale ce pot fi corectate prin măsuri procesuale adecvate, fără a implica neapărat responsabilitatea disciplinară a procurorilor.

Este important de menționat că aprecierea procurorului privind aplicarea unei norme de drept material se circumscrie competențelor și atribuțiilor sale legale, iar aceasta nu poate fi contestată doar pe baza unui rezultatul final al deciziei, atâta timp cât procurorul a respectat normele de procedură și a adoptat o decizie rezonabilă pe baza probelor existente în dosar. În acest sens, independența procurorului în evaluarea probelor și aplicarea legii este protejată de lege, fiind un pilon esențial în garantarea unui proces echitabil și imparțial, iar contestația formulată în această speță nu aduce elemente suficiente de concludente care să justifice o asemenea sancțiune, iar procurorul a acționat în limitele atribuțiilor sale legale.

Din materialele și informațiile administrate în cadrul examinării contestației de referință, Consiliul reține că petentul XXXXXXXX XXXXXXXX și-a realizat dreptul la un recurs efectiv, cum este garantat de cadrul legal național și internațional, atât în contextul controlului ierarhic superior, cât și prin adresare în instanța de judecată, astfel încât faptele reclamate de către aceștia să fie examinate potrivit prevederilor stabilite de cadrul normativ relevant, circumstanță care, de asemenea, validează necesitatea respingerii contestației depuse în prezenta speță.

Consiliul Superior al Procurorilor constată că obiecțiile și argumentele prezentate în contestația împotriva Hotărârii Colegiului de disciplină și etică sunt similare celor formulate anterior în sesizare și în contestația împotriva deciziei Inspecției procurorilor. Aceste aspecte au fost deja analizate și apreciate corespunzător.

Prin urmare, nu există indicii privind o încălcare a dreptului contestatarului la o examinare completă a pretențiilor sale, în conformitate cu art. 6 § 1 al Convenției Europene a Drepturilor Omului.

Consiliul subliniază că o contestație trebuie să fie motivată corespunzător, prin expunerea clară a criticilor care pot demonstra netemeinicia hotărârii sau deciziei contestate, în limitele prevăzute de art. 86 alin. (3) lit. b) din Legea cu privire la Procuratură. O simplă relatare a circumstanțelor faptice nu este suficientă; contestația

trebuie să includă argumente precise și dezvoltate privind erorile decizionale ale Inspecției procurorilor și Colegiului de disciplină și etică.

Motivarea unei contestații nu se rezumă la exprimarea nemulțumirii față de actul emis, ci trebuie să includă toate argumentele prin care se demonstrează că hotărârea este neîntemeiată.

Consiliul reiterează că motivarea unei hotărâri reprezintă un proces de analiză și sinteză a probelor și actelor dosarului, fără a fi necesară detalierea exhaustivă a fiecărui element. Esențial este ca toate aspectele relevante să fie valorificate, iar hotărârea să conțină componentele obligatorii ale unei motivări disciplinare.

În urma verificării materialelor cauzei, Consiliul confirmă că Inspecția procurorilor și Colegiul de disciplină și etică au analizat probele prin prisma pertinentei, concludenței, utilității și veridicității acestora, coroborându-le în mod adecvat. În consecință, concluzia privind inexistența temeiurilor pentru sancționarea disciplinară a procurorilor implicați este bine fundamentată. Hotărârea adoptată reflectă în mod corect circumstanțele de fapt și de drept și este în concordanță cu practica judiciară constantă.

Potrivit jurisprudenței CtEDO, în cazul în care instanțele de fond și-au motivat decizia luată, arătând în mod concret la împrejurările, care confirmă sau infirmă o acuzație penală, pentru a permite părților să utilizeze eficient orice drept de recurs eventual, o curte de recurs poate, în principiu, să se mulțumească de a relua motivele jurisdicției acestor instanțe (a se vedea, în special, cauzele Garcia Ruiz v. Spania, hotărârea din 21 ianuarie 1999; Helle v. Finlanda, hotărârea din 19 decembrie 1997). Totodată, în concepția Curții Europene, art. 6 § 1 nu impune motivarea detaliată a deciziei unei instanțe de recurs care, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge un recurs ca fiind „lipsit de șanse de succes” (cauza Van de Hurk v. Olanda, nr. 16034/90 din 19 aprilie 1994, Immeubles Groupe Kosser v. Franța, nr. 38748/97 din 9 martie 1999).

CtEDO a statuat că instanțele naționale nu au obligația de a răspunde detaliat fiecărui argument al părților, mai ales dacă acesta este invocat în mod repetat. Extinderea obligației de motivare depinde de caracterul deciziei și de circumstanțele cauzei. În cazul în care instanța supremă refuză admiterea unei contestații pe motiv că nu sunt întrunite temeiurile legale, o motivare succintă poate fi suficientă pentru respectarea cerințelor art. 6 din Convenție (*Bachowski v. Polonia*, 2 noiembrie 2010). Astfel, potrivit Consiliului, soluțiile adoptate de Inspecția procurorilor și Colegiul de disciplină și etică sunt pe deplin justificate și conforme cu prevederile legale aplicabile, nefiind necesară o reiterare suplimentară a acestora.

Consiliul Superior al Procurorilor confirmă că procedura disciplinară a fost desfășurată în conformitate cu legea, iar petiționarilor le-au fost explicate motivele respingerii sesizării și contestației. De asemenea, nu s-au constatat încălcări ale drepturilor acestora în procesul de examinare a sesizării, iar răspunsurile primite de la Inspecția Procurorilor și de la Colegiul de disciplină și etică au fost corecte și justificate din punct de vedere legal.

Drept urmare, Consiliul Superior al Procurorilor ajunge la concluzia că, în faptele descrise în privința procurorilor din cadrul Procuraturii mun. Chișinău, Gheorghe Bivol, Radu Talpa; procurorilor din Procuratura raionului Ungheni, Vasile Oprea și Valeriu Crăciun, precum și în privința procurorului-șef al Procuraturii raionului Fălești, Oleg Potînga, nu sunt confirmate acțiuni ce ar constitui abateri disciplinare, iar decizia

Inspecției procurorilor din xx.xx.2022 și Hotărârea Colegiului de disciplină și etică nr. 3-107/2022 din 13.10.2022 sunt întemeiate și legale.

Pornind de la raționamentele expuse *supra*, în temeiul art.37, art.70 alin. (1) lit. f), art.77, art. 86 alin.(3) lit. a) din Legea nr.3/2016 cu privire la Procuratură; pct.9.11 lit. a) din Regulamentul Consiliului Superior al Procurorilor; pct.81 lit. a) din Regulamentul privind organizarea și activitatea Colegiului de disciplină și etică, Consiliul Superior al Procurorilor-

H O T Ă R Ă Ș T E:

1. A respinge ca neîntemeiată contestația avocatului Xxxxxx Xxxxx depusă în interesele cet. Xxxxxxxx Xxxxxxx, cu menținerea Hotărârii Colegiului de disciplină și etică nr.3-107/2022 din 13.10.2022.

2. Hotărârea se publică pe pagina web oficială a Consiliului Superior al Procurorilor, *www.csp.md*, directoriul *Hotărâri*.

3. Hotărârea Consiliului Superior al Procurorilor poate fi contestată la Curtea Supremă de Justiție de orice persoană vătămată într-un drept al său într-un termen de 10 zile lucrătoare de la data la care hotărârea vizată i-a fost comunicată.

**Președintele Consiliului
Superior al Procurorilor**

semnat

Dumitru OBADĂ